

**Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi
Thomae tomi quinque**

Priorum vigintisex Quaestionum eius Partis expositionem complectens

Suárez, Francisco

[Köln], 1617

Sectio secunda. Vtrum aliæ gratiæ datæ, quæ ad sermonem spectant,
fuerint in Christo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93775](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93775)

dem statum suum, quam ab alijs longe distat: unde concludit in Christo fuisse prophetiam in quantum simul erat comprehensor & viator: & idem planè sentit in solutionibus argumentorum, & ratio supra facta idem probat: quia scilicet prophetia nullam obscuritatem, vel imperfectionem in ipso actu cognitionis requirit. Nec D. Thom. in 2.2. docet contrarium, sed dicit Christum non fuisse Prophetam, ut comprehensorem, sed ut viatorem, quod hic magis explicuit dicens fuisse Prophetam, ut comprehensorem simul & viatorem, quia licet, dum existeret in via, per ipsammet visionem comprehensoris posset prophetare: tamen illa non habebat rationem prophetiæ, nisi prout existeret in viatore. Illa verò coniunctio ad sensibiles imagines non est de ratione prophetiæ, nam potius eo perfectior est cognitio prophetica, quo est magis abstracta à sensibus & purè intellectualis, ut D. Thom. docuit in 2.2. locis citatis: ut vero hic explicaret habuisse locum in Christo, etiam illum modum prophetiæ, addit eam responsum de sensibilibus similitudinibus.

Secundo sequitur, hoc donum prophetiæ fuisse in Christo permanentem, ita ut quod nunc voluntatis sue possit illo uti, in quo inter alia multum reliquos prophetas superavit. Patet, quia ut dictum est, fundatum fuit in scientia infusa, vel beata. Notavit hoc Hieron. 3. tom. Epist. 125. ad Damasum, de tribus questionibus sacre scripturæ in quaest. 3.

Hieron.

Discretio
in statu in
Christo.

Tertio sequitur etiam fuisse in Christo illam gratiam, quæ dicitur discretio spirituum, quæ veluti quædam prophetiæ pars est: quia vel significat vim cognoscendi & manifestandi interiores cogitationes mentium, vel saltim discernendi, & iudicandi ex instinctu Spiritus sancti inter motionem boni, & mali Spiritus, ut Chrysostom. homil. 19. in 1. ad Corinth. & Anselm. 1. Corinth. 12. & ibi Occum. D. Thom. & alij. Verò; autem modo potuit Christus per suam scientiam creatam discernere spiritus, ut per se constat, & dicitur inferius q. 10. & 11. Et patet ex illo Ioan. 3. Opus ei non erat, ut quia testimonium perhiberet de homine: ipse enim sciebat quid esset in homine. Et eadem ratione constat, quamcumque aliam gratiā explicatam in ordine ad cognitionem, quæ obscuritatem non includat, perfectissime in Christum convenire, ut si interpretatio sermonum explicetur, ut sit vis quædam, & lux Spiritus sancti ad penetrandos veros & intimos Scripturarum sensus, & idem est de dono scientiæ & sapientiæ, si aliquo modo ad cognitionem referantur. De gratia autem fidei statim dicitur.

Quo sensu
prophetia
in patria
evacuatur.

Ad fundamentum Abulensis respondetur primo, in illo loco. 1. ad Cor. 13. prophetiam non significare donum prædicendi futura, sed interpretandi sermones, seu Scripturam sacram, ut patet ex toto contextu capitis 14. Sed esto hoc ita sit, eadem manebit difficultas de hac gratia interpretandi sermones, quæ etiam fuit in Christo. Respondetur ergo utramque gratiam evacuari in patria quantum ad imperfectionem quam includit, & quantum ad necessitatem: quia hæc munera sunt accommodata statui viæ, sicut ibidem dicitur. Siue lingua cessabit, siue scientia destruetur, & tamen non propterea negandum est Christum habuisse donum linguarum. Illud verò quod ibi dicitur, scilicet nunc ex parte nos prophetare, verum quidem est regulariter in hominibus, non est tamen illa imperfectio de ratione prophetiæ. Ad primam confirmationem responsum iam est, negando obscuritatem esse de ratione prophetiæ. Ad secundam confirmationem respondetur prophetiæ donum dicere cognitionem supernaturalem eorum, quæ distant secundum statum cognoscentis, & ideo eandem cognitionem in statu viæ, in quo Christus secundum conditionem corporis sensibilis distabat ab ijs, quæ diuinitus cogno-

sebat, habuisse rationem prophetiæ, in statu vero patriæ non habere hanc rationem, quia deficit illi imperfectio connotata ex parte subiecti. Ita D. Thom. 2.2. q. 174. art. 5. in corpore, & ad 3. Et hoc potest esse aliud exemplum ad comprobandum id, quod supra dicebamus, scilicet eundem habitum, qui secundum se eiusdem rationis est, posse in vno statu recipere vnam denominationem quam non recipit in alio propter imperfectionem connotatam. Ad ultimum respondetur, etiam Christum fuisse plusquam Prophetam multo altiori modo, quam Ioannem Baptistam, sed non ideo non fuisse etiam Prophetam, sicut etiam Ioannes Baptista fuit Propheta, licet etiam fuerit plusquam Prophetam.

D. Thom.

D. Thom.
Damas.Omnes
gratiæ gratiæ
eis data sunt
in Christo.
D. Thom.
Aug. 1.
Chrysost.

Ephes. 4.

Sermo solus
sua, & sapientia.

Luc. 4.

Ioan. 6.

& cap. 7.

SECTIO II.

Utrum alie gratie gratis date, quæ ad sermonem spectant, fuerint in Christo.

Ratio dubij esse potest, quia vna ex his gratijs vocatur fides, quæ in Christo non fuit. Alia gratia est donum linguarum, quo Christum nunquam fuisse vsum docet D. Thom. hic artic. 7. ad 3. & 2.2. q. 176. artic. 1. ad 3. quem Durandus sequitur in 3. d. 13. q. 1. ad 2. cum autem hæc gratiæ potissimum connotant in vsum, perinde videtur esse negare Christum habuisse hanc gratiam, & negare habuisse vsum illius.

Dico tamen primo, Christum Dominum habuisse omnes gratias gratis datas, quæ alijs hominibus communicantur. Ita docet hic D. Thom. & reliqui Theologi cum Magistro in 3. d. 13. & id colligunt ex Aug. epist. 57. circa finem, ubi dicit, sicut in capite omnes sentus, ita in Christo vigere omnem gratiam. Ex quo idem mutauit & docuit Anselm. in id ad Coloss. 1. Ipse est caput corporis Ecclesiæ. Et ad hunc modum videtur exponere plenitudinem gratiæ Christi Chrysost. homil. 11. in Ioan. Et clarius homil. 20. in id Ioan. 3. Non ad mensuram dat Deus Spiritum filio. Et potest rectè inde concludi: quia ad plenitudinem gratiæ Christi hæc omnia spectant, omnia enim hæc debentur illi humanitati, ob gratiam vniionis. Pertinuit etiam hoc ad dignitatē seu munera Christi obeunda, est enim ipse quasi vniuersalis dispensator harum gratiarum omnium in Ecclesia sua, ut dicitur ad Ephes. 4. debuit ergo in se habere omnes gratias, quas alijs communicat. Deinde fuit vniuersalis ac perfectissimus Doctor, & Euangelij prædicator: hæc autem gratiæ sunt vel necessaria, vel certè conuenientissima, ornamenta in perfecto doctore requisita, in quo præter exactam rerum intelligentiam facultas ad explicanda, & clare ac distinctè proponenda mysteria, eaque suadenda, & confirmanda, necessaria est, & ad hunc finem ordinantur hæc gratiæ.

Vnde secundo probatur conclusio discurrendo breuiter per alias quatuor, vel quinque gratias, quæ explicanda & supersunt. Dux illarum sunt, Sermo scientiæ & sapientiæ, quæ ad sermonem applicatæ nihil aliud sunt, quam facilitas quædam ex speciali Spiritus sancti auxilio data ad proponendas seu explicandas res fidei, vel delectando, vel persuadendo eas per superiores aut inferiores causas, aut per effectus, & similia exempla confirmando & declarando, quæ dona fuisse in Christo perfectissima dubitari non potest, cum imperfectionem nullam includant, & ad perfectionem & statum eius maxime pertineant: cum fuerit supremus celestis doctrine magister. Et ideo de illo dicitur Corin. 1. 5. habet gustus suauissimum, & labia distillantia myrrham primam, & Psal. 44. de illo dicitur, Diffusa est gratia in labijs tuis. Quæ quidē gratia ita in verbis, & doctrina eius maxime relucebat, ut non immerito homines mirarentur, De his, quæ procedebant de ore ipsius. Luc. 4. & ideo Io. 6. Petr. dixerit, Quo istius? Verba viua & æterna habes & cap. 7.

Luc. 4.

Ioan. 6.

& cap. 7.

& cap. 7. etiam eius hostes dicebant. Nunquam sic locutus est homo.

Gratia fidei. Tertia est gratia fidei, quæ interdum solet referri ad operationem, quomodo magis videtur pertinere ad potestatem faciendi miracula, dicitur enim hæc fides miraculorum, quæ ut dicit assensum obsecrurum, non fuit in Christo, tamen fuit in illo ex parte intellectus clarus & indubitatus assensus, speciale Dei auxilium non fuisse defuturum sue humanitati ad omnia miracula, quæ faciebat, & de eadem re habebat perfectissimam fiduciam ex parte voluntatis. Vnde Ioan. 11. dicebat ad Patrem, Gratias ago tibi quoniam audisti me, ego autem sciebam, quia semper me audis, hoc ergo modo fuit in illo hæc gratia. Secundò solet hæc gratia referri ad cognitionem, ut scilicet significet singularem certitudinem & intelligentiam rerum fidei, quam Spiritus sanctus præbet Doctori Evangelico, ut possit convenienter docere, & ut hoc modo hæc gratia locum habeat in Christo, subtrahenda est ab obscuritate, ita ut de ratione eius tæcum sit perfectio, & firmitas in assensu, siue ille clarus sit, siue obscurus. Tertiò verò modo explicatur hæc gratia in ordine ad sermonem seu locutionem, & est facilitas quædam data dono Spiritus sancti ad proponendas res fidei simpliciter & accommodatè, ita ut etiam arudibus & ignorantibus percipi possint, & in hoc sensu multo facilius constat habuisse Christum hanc gratiam.

Donum linguarum.
D. Thom.

Quarta gratia est donum linguarum, ad quam primum pertinere potest habere noticiam linguarum omnium, & quoad hoc fuisse in Christo D. Thomas supra docet, nec dubitari potest, eum per scientiam infusam & beatam habuerit noticiam rerum omnium, quamquam hoc iuxta aliorum sententiam magis pertineat ad quintam gratiam, quæ dicitur interpretatio sermonum. Deinde pertinet ad donum linguarum potestas vtendi linguis omnibus, quæ diuersa aliquo modo est à priori noticia, multi enim intelligunt linguam aliquam qui illa uti non possunt, hæc ergo potestas sine dubio etiam fuit in Christo, quia scientia linguarum quam habebat, erat perfectissima, & ipsa organum, & facultas naturalis ad loquendum, etiam erant in illo perfecta, & expedita. Ex his autem duobus principiis oritur illa potestas. Tertiò pertinet ad hanc gratiam usus ipse diuersarum linguarum, & de hoc nihil videtur esse certum: verisimile tamen est, publicè & pro concione non fuisse vsum hoc dono, quia ex Evangelio hoc non colligitur, sed potius oppositum, tam quia hoc donum omnino nouum visum est in predicatione Apostolorum: tum etiam quia ipse Christus de se dixit, Non sum missus nisi ad oues quæ perierunt domus Israel, cum ergo solis Iudæis per se ipsum prædicaturus esset, solum ea lingua pro concione usus creditur, quæ ipsi tunc utebantur, quæ dicitur fuisse Syriaca, si aliqua autem erat varietas in illis partibus vel ciuitatibus quas perambulabat, omnibus se accommodabat Christus, ita ut posset intelligi, hoc enim erat necessarium. Et ita est intelligenda sententia D. Thom. hic artic. 7. ad 3. & 2. quæst. 176. artic. 1. ad 1. quam sequitur Durandus in 3. distinct. 13. q. 1. ad 1. In priuatis autem colloquijs fortasse interdum sese obtulit opportunitas vtendi varijs linguis, ut eum peregrinatus est in Aegyptum, vel cum ad Gentiles loquebatur, vel si fortasse scripsit Epistolam ad aliquem alienæ linguæ, ut de Abgaro fertur.

Interpretatio sermonum.

Hinc constat, quid dicendum sit de quinta gratia, scilicet interpretatione sermonum, ad sermonem relata, hoc enim modo vel est intelligentia variarum linguarum, de qua dictum est, vel est singulare Spiritus sancti auxilium, vel ad condendam diuinam scripturam vel ad reconditos eius sensus explicandos, vel etiam ad transferendum ab una lingua in aliam, nihil omnino à vero sensu discrepando, & hoc

donum quoad facultatem & potestatem non est dubium, quin in Christo fuerit, tum propter scientiæ plenitudinem & voluntatis rectitudinem, quæ ad malum vel falsum inclinari non poterat, tum etiam quia in omnibus operibus & actionibus suis ab Spiritu sancto regebatur, vnde omnia verba eius verba sacra sunt, an vero usus fuerit hac gratia aliquid scribendo, dicitur fortasse infra quæst. 42.

Dico secundò, hæc gratias fuisse in Christo permanentes & per modum habitus, ita ut illis uti posset suo arbitrio, in quo alios homines superauit. Ita colligitur ex Theologis & Patribus supra citatis præsertim exponentibus verba Isaie. 11. Requiescet super eum spiritus Domini, & Ioan. 1. Super quem videtur spiritum descendentem, & manentem, circa quem locum videri potest Orig. hom. 6. in Numer. & Greg. lib. 2. Moral. c. 28. & 29. & Hieron. ep. 125. ad Damasum, & Ezech. 35. Ratio verò facile reddi potest, tum quia totum hoc personali dignitati Christi, & muneri eximij doctoris debebatur, tum etiam quia ad vsum harum gratiarum ferè nihil aliud requirebatur præter perfectam scientiam rerum omnium, verborum & signorum, cum perfecta & expedita facultate vtendi organo vocis & linguæ, vtrumque autem horum fuit in Christo perfectissimum.

ARTICVLVS IX.

a Vtrum in Christo fuerit plenitudo gratiæ.

¶ Nonum sic proceditur. Videtur quod non fuerit in Christo gratia plenitudo. Gratia enim derivantur virtutes, ut in secunda parte dictum est. Sed in Christo non fuerunt omnes virtutes: non enim fuit in eo fides neque spes, ut ostensum est, ergo in Christo non fuit gratia plenitudo.

2. Præterea, sicut patet ex his, quæ in secunda parte dicta sunt, gratia diuiditur in operantem & cooperantem: Operans autem gratia dicitur, per quam iustus autem impius. Quod quidem non habuit locum in Christo, quia nunquam subiacebat alicui peccato: ergo in Christo non fuit plenitudo gratiæ.

3. Præterea, Iacob 1. dicitur, Omne datum optimum, & omne donum perfectum de sursum est descendens à Patre luminum: Sed quod descendit, habetur particulariter & non plene. Ergo nulla creatura, nec etiam anima Christi potest habere plenitudinem donorum gratiæ.

Sed contra est quod dicitur Ioan. 1. Vidimus eum plenum gratia & veritate.

¶ Respondeo dicendum, quod plene dicitur haberi quod perfecte & totaliter habetur. Totalis autem perfectio potest attendi dupliciter. Vno modo quantum ad quantitatem eius intensiuam: puta si dicam aliquem plene habere albedinem, si habet eam, quantumcunque nata est haberi. Alio modo secundum virtutem: puta si aliquis dicatur plene habere vitam: quia habet eam secundum omnes effectus vel opera vite, & sic habet plene vitam homo, non autem brutum animal, vel planta. Vtroque autem modo Christus habuit gratia plenitudinem. Primo quidem quia habuit eam in summo secundum perfectissimum modum, quo haberi potest. Et hoc quidem apparet primò ex propinquitate animæ Christi ad causam gratiæ, dictum est enim quod quando aliquod receptum propinquius est causæ influenti, tanto abundantius recipit. Et ideo anima Christi, quæ propinquius coniungitur Deo inter omnes creaturas rationales, maximam recipit influentiam gratiæ eius. Secundò ex comparatione eius ad effectum. Sic enim recipiebat anima Christi gratiam, ut ex ea quod modo transfunderetur in alios. Et ideo oportuit quod haberet maximam gratiam, sicut ignis, qui est causa caloris in omnibus calidis, est maxime calidus. Similiter etiam quan-